

## KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, 13.05.2011

*Niniejszy dokument, który nie jest wiążący dla Komisji Europejskiej, stanowi wolne tłumaczenie dokumentu roboczego Służb Komisji „Commission Staff Working Document SEC(2011) 590”, wersja ostateczna, z dnia 13 maja 2011 r.*

### DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

#### **Wyniki konsultacji społecznych w sprawie wniosków z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej**

##### **1 Streszczenie**

Przyjęte w listopadzie 2010 r. wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej stanowią ogólne wskazania co do przyszłości polityki spójności w okresie programowania po roku 2013. Konsultacje społeczne odbywały się od 12 listopada 2010 r. do 31 stycznia 2011 r. Do momentu ich zamknięcia zgłoszono łącznie 444 uwagi. W ramach konsultacji społecznych zadano pewną liczbę pytań dotyczących przyszłości polityki spójności. Odpowiedzi można podsumować w następujący sposób:

- 1. W jaki sposób można silniej powiązać strategię „Europa 2020” z polityką spójności na poziomach unijnym, krajowym oraz szczeblach niższych niż krajowy? Uczestnicy konsultacji opowiadali się ogólnie za silniejszym powiązaniem między polityką spójności a strategią „Europa 2020”, niektórzy podkreślali jednak potrzebę utrzymania konkretnych celów polityki spójności. Respondenci kładli nacisk na potrzebę zapewnienia polityce spójności wystarczającej elastyczności, aby uwzględnić kontekst regionalny i lokalny, pozwalając podmiotom regionalnym oraz lokalnym wywierać wpływ na priorytety i cele polityki spójności w ramach podejścia oddolnego.*
- 2. Czy zakres umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji powinien wykraczać poza politykę spójności, a jeżeli tak to jak daleko powinien sięgać? Większość uczestników poparła wniosek Komisji dotyczący wspólnych ram strategicznych, które oprócz składających się obecnie na politykę spójności Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności obejmowałyby także inne fundusze UE. Większość zainteresowanych stron nie zajęła wszakże jasnego stanowiska co do proponowanych umów o partnerstwie. Większość państw członkowskich opowiedziało się za rozszerzeniem zakresu umów poza politykę spójności.*
- 3. Jak można osiągnąć silniejsze skoncentrowanie tematyczne na priorytetach strategii „Europa 2020”? Chociaż uczestnicy konsultacji zgadzali się w większości z wnioskiem, aby programy w ramach polityki spójności koncentrowały się na niewielkiej liczbie priorytetów, co służyłoby osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”, wielu zgłaszało obawy co do sposobu określenia tych priorytetów. W wielu uwagach wskazywano, że nie powinno dochodzić do określonej z góry koncentracji tematycznej na szczeblu UE.*
- 4. W jaki sposób warunkowość, zachęty i zarządzanie ukierunkowane na wyniki mogłyby usprawnić politykę spójności? Choć wielu uczestników popierało wprowadzenie zachęt powiązanych z wynikami polityki spójności, mniej przychylnie zapatrywali się oni zazwyczaj na wprowadzanie warunków niezwiązanych bezpośrednio ze skutecznością polityki. Ogólnie rzecz biorąc, respondenci prosili o dodatkowe informacje na temat poszczególnych opcji.*
- 5. Jak sprawić, by polityka spójności była bardziej ukierunkowana na osiągnięcie wyników? Jakie priorytety powinny być obowiązkowo uwzględniane? Uczestnicy opowiedzieli się za wprowadzeniem sprawniejszych systemów monitorowania i oceny powiązanych z ukierunkowanym na wyniki podejściem do polityki spójności. Wezwali też do opracowania lepszych wskaźników jakościowych i ilościowych, które byłyby rzeczywiście ukierunkowane na wyniki i dopasowane do celów określonych na szczeblu lokalnym. Wśród najważniejszych priorytetów polityki wymieniano środowisko, innowacje i włączenie społeczne, ale*

respondenci odnosili się do nich generalnie jako do „obszarów priorytetowych”, bardzo niewielu zaś opowiedziało się za „obowiązkowymi priorytetami”.

6. *W jaki sposób można lepiej uwzględnić kluczową rolę obszarów miejskich i obszarów o szczególnych cechach geograficznych w procesach rozwojowych oraz kwestię pojawienia się strategii makroregionalnych w polityce spójności?* Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony popierały większą koncentrację na obszarach miejskich i regionach stojących przed szczególnymi wyzwaniami geograficznymi lub demograficznymi.

Przychylnie przyjmowano rozwój strategii makroregionalnych jako sposobu wspierania takich regionów, podkreślając też rolę powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi.

7. *Jak można zwiększyć zaangażowanie zainteresowanych podmiotów szczebla lokalnego i regionalnego, partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego oraz usprawnić realizację zasady partnerstwa?* Uczestnicy wzywali do intensyfikacji i usprawnienia dialogu z lokalnymi zainteresowanymi stronami, w tym społeczeństwem obywatelskim i sektorem prywatnym, podczas całego procesu programowania strategicznego oraz wdrażania programu. Wśród konkretnych sugestii ze strony władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych oraz innych organizacji znalazły się lepszy dialog między sektorem publicznym i prywatnym, jaśniejsza definicja i egzekwowanie zasady partnerstwa, większe zaangażowanie grup docelowych w planowanie działań i projektów oraz skuteczniejsza komunikacja ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

8. *Jak można uprościć proces kontroli i jak polepszyć integrację kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie i przez Komisję, zachowując jednocześnie wysoki poziom wiarygodności w stosunku do współfinansowanych wydatków?* Ogólnie rzecz biorąc, dało się wyraźnie dostrzec poparcie dla bardziej przejrzystego i uproszczonego zestawu procedur zarządzania finansowego. Respondenci wzywali w szczególności do wprowadzenia proporcjonalnego i progresywnego systemu kontroli, który byłby uzależniony zarówno od rozmiaru i kosztów projektu, jak i od wiarygodności wykazanej przez instytucje zarządzające w poprzednich okresach programowania.

9. *W jaki sposób stosowanie zasady proporcjonalności mogłoby zmniejszyć obciążenia administracyjne w zakresie zarządzania i kontroli? Czy należy opracować środki upraszczające specyficzne dla programów współpracy terytorialnej?* Respondenci wzywali do uelastycznienia i uproszczenia zasad administracyjnych, zwłaszcza w przypadkach, gdy środki są ograniczone, a doświadczenie w zarządzaniu podobnymi projektami pokażne. Sugerowano większą koncentrację na osiągnięciach i wynikach projektów w celu uproszczenia systemów zarządzania oraz kontroli. W przypadku programów współpracy terytorialnej wzywano do dalej idącej standaryzacji zasad i procedur między państwami członkowskimi.

10. *Jak można osiągnąć równowagę między wspólnymi zasadami kwalifikowalności dla wszystkich funduszy a potrzebą wzięcia pod uwagę specyfiki poszczególnych funduszy?* Większość uczestników wzywała do wprowadzenia wspólnego zestawu zasad dotyczących kwalifikowalności wydatków, kontroli, kwestii finansowych, wykorzystania standardowych kosztów itp. w odniesieniu do funduszy strukturalnych. Niektórzy dodawali jednak, że w obrębie wspólnego zestawu zasad należy zachować pewną elastyczność co do sposobu osiągania i wspierania poszczególnych celów danego funduszu lub regionu. Inni wzywali po prostu do jaśniejszego zdefiniowania, stosowania i interpretacji istniejących zasad (przede wszystkim w odniesieniu do wydatków kwalifikowalnych).

11. *Jak można zapewnić dyscyplinę finansową, pozwalając jednocześnie na elastyczność niezbędną do przygotowania i wdrożenia złożonych programów i projektów?* Wielu respondentów poparło wnioski Komisji, aby stosować obecną zasadę umarzania środków, wprowadzając jednak wyjątek dla pierwszego roku. Niektórzy sugerowali przedłużenie okresu, którego dotyczy zasada umarzania środków, do N+3 na cały okres programowania,

natomiast niewielka liczba stwierdziła, że zasada N+2 jest odpowiednia, natomiast należy ją sprawniej egzekwować. Wzywano także do większej decentralizacji zarządzania finansowego poprzez przekazanie go władzom regionalnym i lokalnym, przy czym projektowanie i wdrażanie programów operacyjnych miałyby się stać elastyczniejsze w celu uwzględnienia konkretnego kontekstu regionalnego oraz krajowego. Respondenci domagali się też, aby procedury uzgadniano z góry i nie zmieniano ich w trakcie okresu programowania. Wzywali do wdrożenia konkretnych środków w celu zwiększenia zdolności administracyjnych instytucji lokalnych i regionalnych.

12. *W jaki sposób sprawić, by struktura polityki spójności uwzględniała specyfikę każdego funduszu oraz w szczególności konieczność zwiększenia widoczności EFS oraz przewidywalności jego poziomów finansowania? W jaki sposób zagwarantować, że będzie ona skoncentrowana na celach strategii „Europa 2020”?* W uwagach dotyczących związków między EFS a EFRR generalnie popierano zachowanie obecnej specyfiki EFS, ale bez tworzenia osobnego działu budżetu; wzywano też do ściślejszej koordynacji między EFS a EFRR. Znacząca liczba respondentów, zwłaszcza władz regionalnych i lokalnych, podkreślała wielki wkład wnoszony przez EFS w obecnych warunkach społecznych i gospodarczych, jak również jego bezpośrednie powiązanie z celami strategii „Europa 2020”, pragnąc utrzymania obecnej specyfiki EFS, jeżeli chodzi o jego ogólną koncentrację na zdolności do zatrudnienia, szkoleniach oraz włączeniu społecznym.

13. *Jak powinna zostać określona nowa pośrednia kategoria regionów, aby służyła ona regionom, które nie zakończyły jeszcze procesu nadrobienia zaległości?*

Uczestnicy konsultacji wyrażali się generalnie pozytywnie o stworzeniu pośredniej kategorii pod warunkiem, że nie zagroziłoby to zasadzie wsparcia dla wszystkich regionów europejskich w ramach polityki spójności. Niektórzy domagali się jednak elastyczniejszego mechanizmu przejścia, w tym stopniowej redukcji finansowania połączonej z dodatkową pomocą dla regionów borykających się z konkretnymi problemami lub mających szczególne potrzeby. Wreszcie, niektórzy respondenci sugerowali, że w celu określenia regionów pośrednich należy korzystać z innych kryteriów, wychodzących poza PKB.